

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦНОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ПРАЛЕТАРЫЙ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

ГАЗЕТА УЗНАГАРОДЖАНА
ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ
ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

1983

14

КРАСАВІКА

ЧАЦВЕР

№ 14 (1390)

Выходзіць раз
у тыдзень

Выдаецца з 1922 года.

ДУМКІ ДАНЫТЛІВАЙ ПАЛЁТ

17 красавіка-Дзень савецкай навукі. Гэтаму святу прысвечаны матэрыялы 1-3 стар.

ВЫКАНАННЕ РАШЭННЯЎ

ХІХ з'езда ВЛКСМ супрацоўнікам ФПМ і НДІ ПФП было абмеркавана на пасяджэнні бюро камітэта камсамола ўніверсітэта. У прынятай пастанове адзначаецца становае вопыт камітэта камсамола НДІ ПФП па арганізацыі сацыялістычнага спарбортнага паміж камсамольскімі групамі.

Бюро камітэта камсамола разгледзела таксама работу камсамольскіх арганізацый факультэтаў па прафілактыцы і папярэджанню правапарушэнняў сярод моладзі і падлеткаў.

А. МАТУСЕВІЧ,
член прэс-цэнтра камітэта
камсамола.

ДЗЕНЬ

МАЛАДОГА ЛЕКТАРА

з'явіцца сапраўдным экзаменам для слухачоў школы маладога лектара факультэта грамадскіх прафесій. У гэты дзень, 20 красавіка, яны выведуць на прадпрыемствы і ва ўстановы горада для чытання лекцый. Вечарам адбудзецца навукова-практычная канферэнцыя, на якой слухачы выступяць з паведамленнямі.

К. КУНЦЭВІЧ,
старшыня савета школы
маладога лектара.

НА СУСТРЭЧУ

з выкладчыкамі і супрацоўнікамі хімічнага факультэта і НДІ ФХП прыехалі прадстаўнікі выдавецтва «Хімія». На канферэнцыі чытачоў яны выступілі з паведамленнямі па найбольш актуальных пытаннях, звязаных з выданнем і распаўсюджаннем кніг па хіміі.

Удзельнікі сустрэчы выказалі заўвагі і пажаданні. У прыватнасці, было адзначана, што з часам выдавецтвам выпускаецца недастаткова колькасць даведчанай літаратуры, кніг па выкарыстанню камп'ютэраў у хімічнай прамысловасці.

С. КІЛЬЧЫЦКАЯ,
малодшы навуковы
супрацоўнік лабараторыі
радыяцыйнай хіміі
НДІ ФХП.

НА

ДОНАРСКІЯ ПУНКТЫ

18, 19, 20 і 21 красавіка запрашаюцца студэнты ўніверсітэта для задачы крымі, якая спатрэбіцца ў вырашэнні жыцця савецкіх людзей.

М. БАЁК,
старшыня арганізацыі
таварыства «Чырвоная
Крыжа» ўніверсітэта.

ЛАЎРЭАТЫ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПРЭМІІ БССР

ЗНАЙСЦІ СВАЁ ПРЫЗВАННЕ

СЯРОД ЛАЎРЭАТАЎ Дзяржаўнай прэміі БССР у галіне навукі і тэхнікі за мінулы год названы імёны супрацоўнікаў лабараторыі аналага-лічбавых метадаў вымярэння Навукова-даследчага інстытута прыкладных фізічных праблем І. А. Малевіча, Б. П. Усцінава і В. М. Баранчыкава. Прэмія — прызнанне іх заслуг у распрацоўцы і стварэнні новых прыладаў для патрэб айчынай прамысловасці і разам з тым прызнанне заслуг усёй ўніверсітэцкай навукі. Сёння наш расказ пра лаўрэата прэміі Ленінскага камсамола Беларусі, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі БССР, загадчыка лабараторыі, кандыдата тэхнічных навук Ігара Аляксандравіча Малевіча.

У навуку прыходзяць па-рознаму. Адны ўжо ў дзіцячым узросце здзіўляюць бацькоў і знаёмых незвычайнымі здольнасцямі ў фізіцы ці біялогіі, іншыя ў класе пятым-шостым, нібы гуляючы, распраўляюцца з курсам вышэйшай матэматыкі... Юны Малевіч здольнасцямі такімі не выдзяляўся, таму ні ў школе, ні пазней, калі займаўся ў ВДУ, вучоным стаць не марыў. Праўда, былі ў яго характары рысы, што падкуплялі. А іменна — настойлівасць, нешаблоннасць думкі.

Напэўна, якраз гэтыя якасці і заўважылі ў маладым аспіранце былы рэктар БДУ імя У. І. Леніна, акадэмік АН БССР Антон Нічыпаравіч Сеўчанка, прафесар, доктар тэхнічных навук Аляксандр Фёдаравіч Чарняўскі, якіх Малевіч лічыць сваімі першымі і самымі патрабавальнымі настаўнікамі. Прыкмецілі і надалі ім дакладна акрэсленую накіраванасць.

Важнай вяхой у жыцці Малевіча-вучонага стаў 1973 год: у НДІ ПФП была створана лабараторыя аналага-лічбавых метадаў вымярэння. І проста цудоўна, што кіраваць лабараторыяй прапанаваў Малевічу: у даным выпадку маладосць даследчыка спалучылася з маладосцю навукі. А гэта, як вядома, дапускае ініцыятыву, творчы пошук, эксперымент на мяжы рызык.

Сварэнне лабараторыі было выклікана да жыцця бурным развіццём машынабудавання, патрэбамі навукі і тэхнікі. Калектыву, які ўзначаліў Ігар Аляксандравіч Малевіч (а былі гэта маладыя выпускнікі фізфака БДУ імя У. І. Леніна і Мінскага радыётэхнічнага інстытута), заняўся рашэннем складанай тэхналагічнай задачы — стварэннем аўтаматызаваных сістэм для вымярэння працэсаў, што адбываюцца на мікраскапічным узроўні. Праз год І. А. Малевіч атрымаў прэмію Ленінскага камсамола рэспублікі за распрацоўку метадаў аналізу выпадковых (стахастычных) у часе латокаў аптычнага і радыёдыяпазонаў. Гэта было важнае слова ў айчынай навуцы. Запрацаваў унутраны рухавік «паскарэння»...

— Малевіч заўжды вызначаўся мэтанакіраванасцю, цэласнасцю, упартасцю ў дасягненні пастаўленай задачы, — гаворыць пра малодшага калегу загадчык кафедры ядзернай фізікі ўніверсітэта, заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі БССР, прафесар С. С. Шушкевіч. — Мне іпануе ў ім шырыню навуковых поглядаў, глыбокае веданне як тэорыі, так і практыкі эксперыменту. Безумоўна, гэта і толькі гэта дазваляе Іга-

ру Аляксандравічу ісці ў нагу з часам. Цудоўны дар!

Дазволю сабе дапоўніць Станіслава Станіслававіча: сапраўдны вучоны вызначаецца не толькі творчым патэнцыялам, але і ўменнем працаваць з людзьмі. І. А. Малевіч, здаецца, якраз з такіх. У свае 42 ён мае паслядоўнікаў і вучняў. Сярод іх — кандыдаты фізіка-матэматычных навук В. П. Усцінаў, І. В. Кандрацюк, кандыдаты тэхнічных навук Д. А. Яфрэменка і У. І. Іваноў. Трэба спадзявацца, што ў хуткім часе на шырокім навуковым гарызонце паявіцца другое пакаленне палічнікаў яго справы.

Лабараторыя Малевіча — гэта перш за ўсё калектыв аднадумцаў. Ігар Аляксандравіч лічыць, што кожная больш-менш удалая распрацоўка — прадукт агульных намаганняў. Адны «падкінулі» ідэю, іншыя абгрунтавалі яе тэарэтычна, матэрыялізавалі ў новую прыладу ці сістэму прылад. Нешта падобнае адбылося і з работай, якая атрымала ў мінулым годзе Дзяржаўную прэмію БССР, — аптычным шматканальным аналізатарам. Аўтары яе — Малевіч, Усцінаў і Баранчыкаў — і сёння ўдзячны сваім таварышам за парады і дапамогу.

Што ж уяўляе сабой распрацоўка і што дае яе прымяненне?

— Калі каротка, — тлумачыць І. А. Малевіч, — то стварэння намі прыстасавання — не што іншае, як клас новых оптаэлектронных прыладаў. Напрыклад, электронныя работ. Для настройкі оптаэлектроннай прылады брыгадзе наладчыкаў спатрэбіцца амаль 24 гадзіны. Аптычны ж шматканальны аналізатар за лічаныя секунды выдае ўсе параметры для

наладкі. А гэта, вядома, і эканомія, і якасць.

Ад сябе дабаўлю, што распрацоўка — «піянерская», а шматканальны аналізатар з'явіўся першым у краіне «відушчым» роботам.

Размаўляючы з І. А. Малевічам, адчуваеш шырыню яго натуры, багацце ўнутранага свету, абаяльнасць, умёнае тактоўнае выслушанне субяседніка. Ды і знешні выгляд Ігара Аляксандравіча выклікае сімпатыю: строга, падцягнуты, стрыманы. І яшчэ адзін цікавы факт: пры вялікай загружанасці ён знаходзіць час і на спорт (Малевіч мае першы разрад па альпінізму), і на вывучэнне замежных моў (свабодна валодае англійскай, вывучае іспанскую). Яго запал, энергія, аптымізм перадаюцца і падначаленым. За час нашай сустрэчы я не пачуў ад іх скаргаў на цяжкасці ў рабоце, а яны, безумоўна, сустракаюцца — супрацоўнікам лабараторыі нязрэдка даводзіцца выконваць абавязкі слесара, электрамонтажніка, чарчэжніка... Што гэта — прымірэньне з незайздросным становішчам? Думаю, іншае — адданасць раз і назаўжды абранай справе.

Дзесяць год існуе ў НДІ ПФП імя А. Н. Сеўчанкі лабараторыя аналага-лічбавых метадаў вымярэння. Мяняюцца супрацоўнікі, ускладняюцца задачы навуковых пошукаў. Але адно, безумоўна, застаецца нязменным — атмасфера творчасці, дух таварыскасці, узамаразумення. А гэта прыносіць плён.

А. ЛАЗОЎСКІ,
наш кар.

На здымку: Б. П. Усцінаў, В. М. Баранчыкаў і І. А. Малевіч.
Фота В. Шачака.

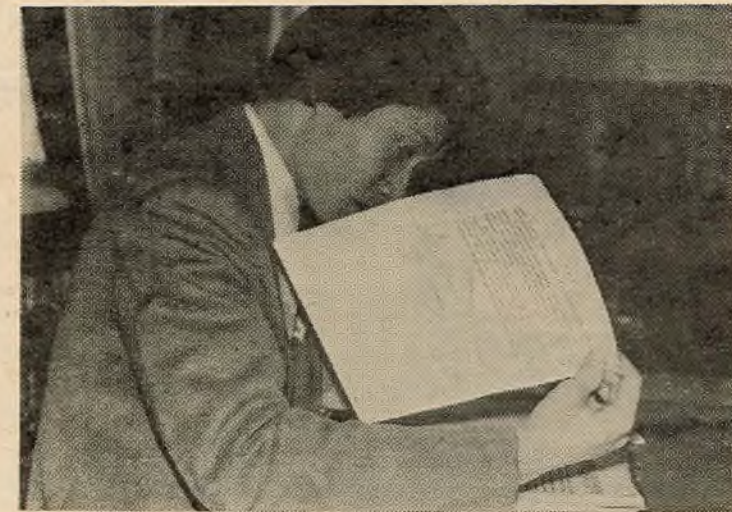
ІНТЭРНАЦЫЯНАЛІЗМ У ДЗЕЯННІ

Ні ў адной краіне свету навука не карыстаецца такім аўтарытэтам, як у Савецкім Саюзе. Яе развіццё з першых дзён Савецкай улады было задачай першаступеннай важнасці, справай не толькі вучоных, але і ўсяго народа, партыі.

У нашай рэспубліцы, дзе да рэвалюцыі большасць людзей былі непісьменнымі, сёння працуюць вучоныя, імёны якіх добра вядомыя як у нашай краіне, так і далёка за яе межамі.

Выконваючы свой інтэрнацыянальны абавязак, вялікі ўклад у справу падрыхтоўкі спецыялістаў для замежных краін уносіць і наш універсітэт. За перыяд з 1961 па 1982 год аспірантуру закончылі 114 чалавек, звыш 80 аспірантаў з 18 краін свету абаранілі кандыдацкія дысертацыі. Колькасць жадаючых вучыцца ў аспірантуры пастаянна расце. Зараз у аспірантуры універсітэта вучыцца больш за 100 замежных грамадзян з 15 краін. У 1983 годзе рыхтуюцца абараніць дысертацыі маладыя вучоныя з Алжыра, Гвінеі, ГДР, В'етнама.

(Матэрыялы падрыхтаваў кіраўнік інтэрпрэс-цэнтра У. БУДАЙ).

НА РАДЗІМУ—СПЕЦЫЯЛІСТАМІ

16 КРАСАВІКА адзначаецца ў Алжыры Дзень навукі. Асабліва шырока праходзіць гэтае свята ў вучэбных установах.

Больш як 50 гадоў назад, 5 мая 1931 года, быў створаны савет алжырскіх улемаў (вучоных па грамадскіх навуках), які бачыў сваю задачу ў тым, каб у краіне павысілася самасвядомасць народа ў барацьбе супраць французскіх каланізатараў. Узначаліў яго вядомы вучоны і грамадскі дзеяч Абдэльхамід Ібн Бадзіс. Яму належыць вялікая заслуга ў арганізацыі народных мас на антыкаланіяльную барацьбу.

У дзень яго смерці, 16 красавіка 1940 года, па ўсёй краіне прайшлі масавыя дэ-

манстрацыі пад лозунгам: «Лепшы шлях ушанаваць памяць Ібн Бадзіса — гэта вывучэнне яго прац». Адрозна пасля заваявання незалежнасці гэты дзень быў аб'яўлены ў нашай краіне Днём навукі.

Вялікую ўвагу ўдзяляе наша дзяржава развіццю адукацыі і навукі. Пасля правядзення рэформы сістэмы вышэйшай адукацыі ў 1971 годзе былі падпісаны важныя пагадненні з Савецкім Саюзам у галіне навукі і падрыхтоўкі спецыялістаў вышэйшай кваліфікацыі. У 1980 годзе з дапамогай АН СССР быў распрацаваны праект аб стварэнні Алжырскай акадэміі навук, якая павінна адкрыцца ў бліжэйшыя гады.

Зараз у СССР вучыцца 1300 алжырскіх студэнтаў і 180 аспірантаў. 12 алжырскіх аспірантаў займаюцца навуковымі даследаваннямі ў нашым універсітэце. З іх у 1983 годзе будуць абараняць дысертацыі і вернуцца на радзіму высокакваліфікаванымі спецыялістамі.

Вялікую дапамогу ў рабоце над дысертацыямі аказваюць нашы навуковыя кіраўнікі прафесары Г. А. Мядзведзеў, Р. Ф. Габасаў, дацэнты В. І. Корзюк, Я. В. Радына, Э. М. Шпілеўскі, А. А. Бурдун. Мы ўдзячны ім за ўвагу і перакананы, што з іх дапамогай станем сапраўднымі вучонымі.

НУР-ЭДДЗІН БЕНУАР,
аспірант ФПМ.

ГАЛОЎНАЯ ЗАДАЧА

СЯРОД 25 ЗАМЕЖНЫХ аспірантаў, што абаранілі кандыдацкія дысертацыі ў 1982 годзе, быў і прадстаўнік В'етнама Фам Туан Фан. Восем гадоў назад прыехаў ён у Мінск і паступіў на фізічны факультэт універсітэта. Будучы студэнтам, ён шмат часу аддаваў навукова-даследчай рабоце, пісаў артыкулы, нават атрымаў пасведчанне аб вынаходніцтве.

Універсітэт Фам Туан закончыў з адзнакай і быў рэкамендаваны ў аспірантуру. 7 снежня 1982 года ён да-

тэрмінова абараніў кандыдацкую дысертацыю.

Але Фам Туан паспяваў займацца не толькі навукай. Ён быў членам зборнай каманды зямляцтва в'етнамскіх студэнтаў па футболе, актыўна ўдзельнічаў у грамадскім жыцці.

— Як вы паспяваеце ўсё рабіць? — спытаў я аднойчы Фана. — У вас ёсць які сакрэтны рэцэпт?

— Вы ж таксама ваявалі, — усміхнуўся ён і ўжо сур'ёзна працягваў: — Навука патрабуе ад нас не толькі розуму, але і мужнасці, люб-

ві да сваёй прафесіі. Я ўсё раблю па плану, працую, як золаташукальнік шукае золата ў пяску. І часам распаджаюся вельмі эканомна, як салдат у ваенны час. Я лічу, што салдат у любых умовах абавязаны выканаць пастаўленую перад ім задачу. А наша галоўная задача зараз — вучыцца. Вось і ўвесь сакрэт.

НГУЕН В'ЕТ ТЫК,
член інтэрпрэс-цэнтра.

НА ЗДЫМКУ: Фам Туан Фан перад абаронай дысертацыі.

Фота аўтара.

ПАТЭНЦЫЯЛ ПОШУКУ

ШЭСЦЬ ГАДЗІН... І ПЯЦЬ МІНУТ

Мінут праз дваццаць пасля пачатку змены інжынер-хімік цэнтральнай заводскай лабараторыі Г. В. Сянюта пазваніла начальніку гальванічнага ўчастка залачэння Н. І. Ігнатвічу: «Сёння ванны №№ 1, 2, 3, 5, 6, — у норме. На сёмай — канцэнтрацыя золата ў растворе крыху менш 7 грамаў на літр. Не ўпусціце, тэрмінова патрэбна карэкціроўка. Праз некалькі мінут дадзім астатнія звесткі».

Залачэнне карпусоў, дэталей механізма, бранзалетаў на Мінскім гадзінніковым заводзе «Прамень» — вытворчасць маштабная. Лік ідзе на мільёны штук. А золата — гэта золата. Мала яго ў растворы — брак, многа — перарасход. І адно і другое — дрэнна. Але прыняты вагавы метады аналізу працаёмкі і вельмі доўгі: узяўшы пробу ў пачатку змены, пяць лабарантаў толькі праз 5—6 гадзін паведамыць рэзультаты. Так было. Цяпер заводскія хімікі выкарыстоўваюць эксперсны метады аналізу раствору, прапанаваны вучонымі Навукова-даследчага інстытута фізіка-хімічных праблем БДУ імя У. І. Леніна. За 5—10 мінут адзін лабарант дае рэзультаты аналізу кожнага саставу, які, што таксама важна, затым вяртаецца ў ванну.

Сутнасць метаду вызначэння канцэнтрацыі золата, серабра і іншых рэчываў у растворах — у выкарыстанні прылады з так званым іёна-селектыўным (іёнавыбарным) электродам. Новая прылада створана на аснове тэарэтычных даследаванняў, праведзеных у лабараторыі эксперакцыйных і сарбцыйных працэсаў пад кіраўніцтвам

члена-карэспандэнта АН БССР Р. Л. Старобінца. Там жа навучыліся сінтэзаваць неабходныя для экспрэс-аналізу высакіяскасныя рэчывы. Супрацоўнікі лабараторыі фізічнай хіміі цэлюлозы гэтага ж інстытута пад кіраўніцтвам прафесара Ф. М. Капучкага «прыбавілі» ў новую прыладу сваё дзецішча — мембрану з паўпранікальнай плёнкай цэлюлозы, якая перашкаджае змешванню даследуемага і эталоннага раствораў. Рознасць электрычных патэнцыялаў пры праходжанні току праз абодва растворы фіксуецца вольтметрам. Зараз, калі метады аналізу ўжо адпрацаваны, усё быццам бы проста: здымай паказчыкі і параўноўвай з распрацаваным загадам графікам, дзе кожнаму паказчыку электрычнага патэнцыялу адпавядае пэўная колькасць золата ў растворе. Хутка і зручна. Дакладнасць плюс-мінус 0,05 працэнта.

Экспрэсныя метады вызначэння рэчываў у растворах з дапамогай іёна-селектыўных электродаў, акрамя Мінскага гадзінніковага завода, укаранены на ВА «Інтэграл», на Гомельскім заводзе радыётэхналагічнага аснашчэння, асвойваецца на заводзе «Тэрмапласт» і ў ВА «Беларуськалій».

ПРЫАРЫТЭТ НЕ ПАДЛЯГАЕ СУМНЕННЮ...

Гадоў дваццаць пяць назад, калі ва універсітэце толькі пачыналі займацца цэлюлозай, галіны яе выкарыстання абмяжоўваліся вытворчасцю паперы, валокнаў, плёнак, пластыка. Цяжка было

ўявіць, што прадукт перапрацоўкі драўніны — цэлюлоза — будзе хутка прызнаны важнейшай сыравінай, якая ўтрымлівае вуглярод, для хімічнай прамысловасці на роўні з вугалем і нафтай. Вельмі важна пры гэтым, што запасы драўніны ўзнаўляемыя.

Аднак прынятая зараз прамысловая тэхналогія перапрацоўкі цэлюлозы патрабуе вялікага расходу вады, вялікіх затрат на ахову акружаючага асяроддзя. Нізкі пакуль і каэфіцыент выкарыстання драўніны — ён не перавышае 50 працэнтаў. Улічваючы значнасць даследаванняў, распрацоўку гэтых праблем у лабараторыі фізічнай хіміі цэлюлозы даручылі больш як 30 чалавекам.

Вучоным давялося распрацаваць тэарэтычныя асновы няводнага растварэння цэлюлозы, вырашыць шэраг практычных задач па стварэнню новых матэрыялаў — валокнаў, засцерагальных пакрыццяў, паўпранікальных плёнак, мембран. У ходзе даследаванняў, заняўшы не адзін год, былі выпрабаваны арганічныя растваральнікі разнастайнай хімічнай прыроды, знойдзены такія, што дазволілі скараціць час растварэння цэлюлозы з 24 да 4—6 гадзін, што вельмі важна для вытворчасці і атрымаць новыя рэчывы з зададзенымі ўласцівасцямі.

1982 год можна назваць адным з самых рэзультатыўных для лабараторыі фізічнай хіміі цэлюлозы. Паведамленні яе супрацоўнікаў высока ацэнены на трох усеагульных навуковых канферэнцыях. Упершыню вынікі работы калектыву экспанаваліся на ВДНГ БССР. За

распрацоўку тэарэтычных асноваў атрымання гідратцэлюлознага валакна без выкарыстання серавугляроду загадчык сектара кандыдат хімічных навук Д. Д. Грыншпан і за распрацоўку лекавых прэпаратаў на аснове акісленай цэлюлозы старэйшы навуковы супрацоўнік кандыдат хімічных навук Т. Л. Юркішавіч удастоены дыпламаў. Новыя матэрыялы, атрыманы ў лабараторыі, экспанаваліся на міжнароднай выстаўцы «Венгрыя-82».

На велізарную бабіну намотаны ніткі — бліскучыя, шаўкавістыя, тонкія. А вось і новыя вырабы з новай трыкатанай тканіны, якая напамінае хутчэй натуральнае баваўнянае палатно. Цікава «выглядае» тканіна, атрыманая з сумесей эксперыментальных валокнаў з сінтэтыкай. Злучэнне — не механічнае, калі адна нітка — такая, дзве-тры — другога саставу. Яно адбываецца на малекулярным узроўні. Таму структура атрымліваемага матэрыялу аднародная. Тканіна са змешаным валокнаў набывае карысныя якасці: добра ўбірае вільгаць і «дышае» (у адрозненне ад сінтэтыкі), устойліва да святла і лепш афарбоўваецца, валодае антымیکробнымі ўласцівасцямі і вогнеустойлівасцю. 17 сумесей атрыманы ў лабараторыі на аснове цэлюлозы і сінтэтыкі.

Яшчэ адзін крок у вывучэнні цэлюлозы звязаны з распрацоўкай спосабу вылучэння яе з адходаў лесапілавання — шчэпака, галінак, пілавіння, што значна павышае каэфіцыент выкарыстання драўніны. Гэтая тэма — аснова кандыдацкай дысертацыі, паспяхова абароненай нядаўна Н. Г. Цыганковай. Дарэчы — дванаццатай дысертацыі, выкананай у лабараторыі фізічнай хіміі цэлюлозы. Акрамя таго, толькі ў мінулым годзе атрымана 5 аўтарскіх пасведчанняў на вынаходніцтвы і 12 станоўчых рашэнняў на пададзеныя заяўкі. Накіравана 17 новых заявак.

ЦЭЛЮЛОЗА ЛЕЧЫЦЬ

Тыповыя для хімічнай лабараторыі прабіркы, колбы, бутлі размешчаны побач з медыцынскімі вакуум-сушылкамі, стэрылізатарамі. Хімік, старэйшы навуковы супрацоўнік Т. Л. Юркішавіч гаворыць з некім па тэлефоне... аб донарскай крыві, умовах яе выкарыстання. Тацяна Лукінічэна толькі што вярнулася з Масквы, дзе на саюзнай нарадзе «Біялімеры ў медыцыне» дэманстравалі медпрэпараты, атрыманы ў лабараторыі на аснове акісленай цэлюлозы. Стэрыльнае ўпакаваныя квадрацікі тканіны — з выгляду нічым не адрозніваюцца ад звычайнага трыкатажу — кроспасынальныя сродкі з бактэрыцыднымі ўласцівасцямі. Поўнасцю растуць у арганізме. Белая пастападобная маса — эфектыўны проціапёкавы сродак.

Спыненне крывацёкаў, стымуляцыя росту тканак, лячэнне апёкаў, ран, якія загнаіліся, тампонамі, салфетамі, не патрабуючы выдалення, бо яны растуць, вараюцца поўнасцю, выкарыстанне хірургічнай ніткі, якая амаль не пакідае слядоў на месцы шва, вадкасці, парашкі і пасты — гэта толькі некаторыя прэпараты, што вырабляюцца зараз на жывёлах. А тры прэпараты Дзяржаўным фармакалагічным камітэтам СССР дазволены для клінічных выпрабаванняў.

Тое, што ў рабоце па стварэнню, выпрабаванню, выкарыстанню медыцынскіх прэпаратаў з цэлюлозы разам з універсітэцкімі хімікамі прымаюць удзел фізікі, біёлагі з АН БССР, медыкі з навукова-даследчых інстытутаў Мінска, Рыгі, Таліна, урачы шэрагу вядучых клініч рэспублік, даказвае, наколькі надзённыя гэтыя даследаванні.

С. ІВАНОВА.

— Удзел студэнтаў у НДР становіцца масавым, і мы не здзіўляемся, даведаўшыся, што навуковымі даследаваннямі сёння займаюцца звыш 1 млн. студэнтаў — кожны другі трэці з тых, хто навукаеца на дзённых аддзяленнях ВНУ. Але што стаіць за гэтымі лічбамі, наколькі рэальна адлюстроўваюць яны сапраўднае становішча? Здаецца, само паняцце — навукова-даследчая работа — павінна арыентаваць на выбіральнасць, а не на масавасць!

— Парадокс у тым, што ўвогуле адно другому не перашкаджае. Зараз ідзе працэс змянення ўнутранага зместу НДРС: са сродку развіцця найбольш здольных яна ператвараецца ў сродак павышэння якасці падрыхтоўкі ўсіх спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй, у школу самастойнай творчай дзейнасці. Горш іншае, тое, што лічы абступені ўдзелу студэнцтва ў НДРС уяўляюцца нам некалькі завышанымі. Мы распаўсюдзілі анкету, адным з пытанняў якой было наступнае: ці займаецца вы НДРС у вольны ад вучобы час? Аналіз адказаў дазваляе лічыць, што да сапраўднай масавасці яшчэ не так блізка, як хацелася б. Трэба шукаць новыя формы далучэння студэнтаў да навукова-даследчай работы, перагледзець сам характар такой работы. Ён павінен быць максімальна набліжаны да характару будучай прафесійнай дзейнасці. А што датычыцца пошуку талентаў, дык рана ці позна яны выяўяцца самі, калі хочаце, метадам «натуральнага адбору». Канешне, лепш, калі гэта адбудзецца раней, а значыць сапраўдны пошук талентаў маладых людзей павінен весціся яшчэ да таго, як яны пераступяць парог ВНУ. Тут трэба шырэй выкарыстоўваць спецыяльныя тэсты, наладжваць сувязь з сярэдняй школай, развіваць індывідуальныя формы работы. Ізноў падкрэслію: характар навукова-даследчай работы павінен адпавядаць профілю вышэйшай навукальнай установы, каб не адбылося (а гэта, дарэчы, сустракаецца даволі часта), што накіраванасць НДРС чыста тэарэтычная, нават не навуковая — навукальна, а характар ВНУ — практычны. Арыентацыя на выкарыстанне атрыманых ведаў, разуменне спалучэнне навуковых і навукавых мэт павінна ўзняць прэстыж навукова-даследчай работы студэнцтва, садзейнічаць яе сапраўднай масавасці.

— Многія даследчыкі адзначаюць такую асаблівасць: студэнты, выступаючы за рэальную навуковую работу, у той жа час неахвотна бяруцца за канкрэтныя тэмы даследаванняў. Чым гэта тлумачыцца?

— У першую чаргу адсутнасцю практычнага вопыту, нявыпрацаванасцю навыкаў аналізу і абгульнення, невысокім узроўнем прафесійнай падрыхтоўкі. Увогуле, гэта сказваецца дрэнна пастаўка навукова-даследчай работы. Ставяцца абстрактныя заданні, на-

прыклад, будучыя інжынеры займаюцца толькі тэарэтычнай работай. Такія заняткі, як адзначыла большасць апытаных намі студэнтаў, хоць і расшыраюць круггляд, але не даюць вопыту канструктарскай і арганізацыйнай работы. Што параіць? Адно: каб навучыцца плаваць, трэба плаваць. Пачынаць сур'ёзна працаваць усё роўна калі-небудзь даведзецца. Лепш раней. На жаль, студэнцкія навуковыя даследаванні ў многім накіраваны на індывідуальныя формы работы, а будучаму вучонаму ці інжынеру трэба

шлях стварэння вучэбна-навуковых вытворчых аб'яднанняў зусім не выключае магчымасці іншых, традыцыйных, сувязей з прамысловасцю. Не варта імкнуцца да стварэння новых комплексаў толькі з-за «моды на аб'яднанні». ВНВА — не панацея ад усіх праблем, гэта ў нейкай меры эксперымент, патэнцыяльны магчымасці якога далёка не вычарпаны. Пакуль што не надта актыўна вядзецца пошук форм вучэбна-навуковых вытворчых аб'яднанняў прымяняльна да спецыфікі ВНУ. Так, стварэнне падобных аб'яднанняў у педагагічных

тацыя і да калектыву, і да праблем праходзіць хутчэй. Новая якасць патрабуе ад маладога спецыяліста і адпаведнага ўзроўню. Усё залежыць ад ступені прафесіяналізму.

— Ці не прыводзіць арыентацыя на прыкладны характар навуковых даследаванняў да таго, што НДРС са школы навуковых кадраў ператвараецца ў кузню кадраў для вытворчасці?

— Далучэнне да практыкі ніколі яшчэ не псавала тэорыю.

— У апошні час многа гаворыцца пра тое, што НДРС павінна быць часткай вучэбна-

Трэба таксама ўлічваць, што мы маем справу з моладдзю, якой патрэбны элементы фантазіі, мары. Сутыкаючыся з супярэчлівай рэальнасцю, многія студэнты расчароўваюцца ў абранай спецыяльнасці, губляюць веру ў свае сілы. Таму некаторая перанасычанасць форм у навукова-даследчай рабоце нават неабходна, яна стварае пэўнае адчуванне святочнасці, важнасці даручанай справы. З гэтага пункту гледжання слова-злучэнне «гульня ў навуку» не змяшчае ў сабе нічога крыўднага.

Але ёсць і іншыя тлумачэнні: гуляць — займацца несур'ёзнай справай. І тут, на жаль, доля ісціны таксама ёсць. Нярэдка намаганні студэнтаў накіроўваюцца на бесперспектыўныя даследаванні, падрыхтоўку навуковых работ, якія не маюць практычнага значэння. Замест аналізу комплексных праблем навіязваюцца дробныя, неістотныя тэмы. Усё гэта разам узятая прыводзіць да фармалізму ў сістэме навукова-даследчай работы студэнтаў.

— І якія Вы бачыце шляхі ўдасканалення НДРС, перспектывы яе развіцця?

— Сучасная сістэма НДРС, якая мае значную прафесійную накіраванасць, а не падпарадкоўваецца чыста вучэбным мэтам, з'яўляецца падставой як для атрымання важкіх навуковых і практычных рэзультатаў, так і ўмовай паспяховага фарміравання будучых кваліфікаваных працаўнікоў.

Відавочна, што спецыяліста «ўвогуле» не бывае. Яго рыхтуюць да канкрэтнай справы, і чым дакладней ён арыентаваны, тым лепшых рэзультатаў ад яго прафесійнай дзейнасці мы павінны чакаць. Мне бачыцца, што ў будучым палепшыцца адраснасць падрыхтоўкі спецыялістаў: за год-два да заканчэння ВНУ студэнт ужо павінен ведаць, дзе яму давядзецца працаваць. Такія раннія размеркаванні ўжо практыкуюцца ў некаторых вышэйшых навукавых установах БССР, але гэтыя крокі пакуль што вельмі нясмелыя.

Далей. Павінна якасна змяніцца роля прымаючых арганізацый. Іх кіраўнікі будуць ведаць сваіх будучых працаўнікоў, што, натуральна, павысіць зацікаўленасць галіны ў падрыхтоўцы спецыялістаў, а гэта, у сваю чаргу, дапаможа разгрузіць выкладчыкаў, выслабаціць іх для плённай індывідуальнай работы са студэнтамі. Спалучэнне ўсіх гэтых патрабаванняў у канчатковым выніку павінна спрыяць росту прафесіяналізму выпускнікоў ВНУ. Вынікам развіцця сістэмы вышэйшай адукацыі стане падрыхтоўка спецыялістаў, здольных вырашаць не толькі тэхнічныя задачы, але і выступаць у якасці выхавальцаў, арганізатараў. Іменна такія задачы ставіць перад вышэйшай школай сучаснасць.

Інтэрв'ю правіла
Н. КАЛІШЭВІЧ,
наш спец. кар.

Я ў даследчыкі б пайшоў...

«Розум, ці ідзе размова аб яго глыбіні або яго бліскучасці, можа правяціцца толькі пры актыўным удзеле ў пошукавай, самастойнай, няхай нават вельмі сціплай рабоце». Гэтыя словы акадэміка С. Собалева маюць самае непасрэднае дачыненне да такой формы творчай дзейнасці, якой з'яўляецца навукова-даследчая работа студэнтаў (НДРС).

Праблемам, шляхам удасканалення НДРС,

яе ролі ў фарміраванні прафесійных якасцей маладога спецыяліста — вучонага, арганізатара вытворчасці — прысвечана інтэрв'ю старшага навуковага супрацоўніка, намесніка загадчыка аддзела праблем студэнцкай моладзі навукова-даследчай лабараторыі сацыялагічных даследаванняў, кандыдата філасофскіх навук Вячаслава Якаўлевіча КАЧАРГІНА.

мець навыкі калектывнай працы. Маюць вялікае значэнне (таксама амаль не распрацаваныя) міждyscyплінарныя сувязі. Рэкамендуецца планаванне даследчую работу на стыку навук. Напрыклад, шматлікімі праблемамі экалогіі маглі б займацца географы, біёлагі, сацыёлагі, фізікі, хімікі. Такая арганізацыя вучэбна-навуковай дзейнасці спрыяла б выпрацоўцы навыкаў міждyscyплінарнай камунікацыі.

— Сучасныя формы студэнцкай навукова-даследчай работы патрабуюць цеснай сувязі з практыкай. Як канкрэтна яна ажыццяўляецца?

— Адным са спосабаў далучэння студэнтаў да актыўнай самастойнай навукова-даследчай і вытворчай дзейнасці ў перыяд навучання ў ВНУ стала арганізацыя вучэбна-навуковых вытворчых аб'яднанняў (ВНВА). Узнікненне такіх комплексаў адносіцца да 1974 года і ажыццяўляецца на базе традыцыйных трывалых кантактаў паміж кафедрамі ВНУ і прадпрыемствамі. Праведзенае намі ў 1981 годзе даследаванне паказала, што вучэбна-навуковае вытворчае аб'яднанне «БДУ — ВА «Інтэграл» з'яўляецца адным з найбольш эфектыўных. Пяцікурснікі, якія актыўна супрацоўнічаюць з аб'яднаннем, больш задзейнічаны ў тэматыцы прадпрыемства, узрос эфект іх вучэбнай і даследчай дзейнасці, яны часцей рыхтуюць рэальныя (не па вучэбнай задачы, а звязаныя з рашэннем пэўных практычных праблем) дыпломныя работы, многія з якіх у далейшым рэкамендуецца да ўкаранення, часцей за іншых друкуюцца. Як бачыце, што датычыцца сувязі з вытворчасцю, дык у ВНВА яна рэалізуецца максімальна. Безумоўна, у добра арганізаваным ВНВА. Аднак

ВНУ было б карысным. Будучыя педагогі і зараз маюць замацаваныя за імі пэўныя школы, але такія зносіны частаносяць фармальны, непрадуктыўны характар.

Трэба сказаць некалькі слоў і пра ўплыў ВНВА на развіццё навукі ў вышэйшай навукальнай установе. Увогуле, выхад на вытворчасць, наяўнасць вопытнай базы, паскарэнне тэрмінаў укаранення — становячы моманты, але ёсць і такая недастаткова вырашаная праблема, як адсутнасць «аператыўнага прастору» для выкладчыкаў-тэарэтыкаў. Навуковая тэматыка ВНВА носіць выключна прыкладны характар. Гэта не ўсім цікава, а магчымасць рэалізаваць уласныя ідэі з'яўляецца адной з вядучых каштоўнасцей навукавай працы. Ігнараванне яе можа прывесці да таго, што найбольш прадуктыўная частка даследчыкаў у ВНУ пераклучыцца на больш маштабную тэматыку. Што рабіць? У перспектыве — прадпрыемствы маглі б часткова асігнаваць сродкі на правадзенне пошукавай даследчай работы. Пакуль што яны ў асноўным арыентуюцца на рашэнне вузка прыкладных задач. Дарэчы, існуе ВНВА на грамадскіх пачатках з амаль не распрацаваным юрыдычным статусам, так што на недахоп праблем пакуль што скардзіцца не даводзіцца.

— Ці можна лічыць, што студэнты, якія актыўна супрацоўнічалі ў гады вучобы з ВНВА, не адчуваюць звычайных цяжкасцей пры адаптацыі ў якасці маладых спецыялістаў?

— Калі формы вучэбна-навукавай работы ў ВНУ былі сапраўды эфектыўнымі, адап-

га працэсу. Што маецца на ўвазе?

— Устаноўка на праблемнае навучанне, на рэальны паказ працэсу атрымання новых ведаў, яго супярэчлівасць. Перад студэнтамі аднаўляецца сам шлях рашэння праблемы замест прывычных, дадзеных лектарам гатовых вывадаў. Сваёй мэтай праблемнае навучанне ставіць не столькі напашванне ведаў, колькі навучанне студэнтаў метадалогіі самастойнай даследчай работы, выхаванне ў іх пачуцця творчага падыходу да ўласнай дзейнасці. Ужо існуюць ВНУ, у вучэбны графік якіх у якасці самастойнай дысцыпліны ўключана вучэбна-даследчая работа. На практычных занятках кожны студэнт вядзе даследчую тэму, чытаецца спецыяльны курс «Асновы навуковых даследаванняў». Тым, хто яго праслухаў, даюцца дзве-тры задачы. Рашыўшыя атрымліваюць аўтарскія пасведчанні.

— Але адначасова з укараненнем элементаў праблемнага навучання, удасканаленнем сістэмы НДРС існуе думка, што ў цэлым навукова-даследчая работа студэнтаў — гэта не столькі навука, колькі гульня ў навуку...

— Не трэба гэтага палохацца. Любая гульня можа быць карыснай. Хлопчык, які ўяўляе сябе лётчыкам, зусім не абавязкова стане ў будучым кіраваць лайнерамі, але пра канструкцыю самалёта тое-сёе ведаць будзе.

Тым больш, што існуе нават тэрмін такі — дзелавыя гульні. Дарэчы, гульні з выкарыстаннем ЭВМ, у ходзе якіх аналізуюцца канкрэтныя эканамічныя сітуацыі, знайшлі сваё месца ў вучэбным працэсе некаторых ВНУ.

Шлях у навуку пачынаецца не з выдатных дасягненняў і адкрыццяў. Звычайная студэнцкая лабараторыя, просценкі мікраскоп, уласныя рукі і жаданне сваёй працы прынесці карысць Радзіме — вось для пачатку і ўсё.

На здымку — трэцікурснікі біялагічнага факультэта. Ідуць лабараторныя заняткі па фізіялогіі раслін. На прэпаратных шкельцах — самае звычайнае зерне. Здавалася б, студэнты ведаюць аб хлебе ўсё з самага дзяцінства, але тут — новы свет, убачаны ўпершыню, адкрыты самастойна. А калі яны сутыкнуцца з цяжкасцю і патрэбна будзе дапамога старэйшага таварыша — побач Лідзія Аляксандраўна Хадарэнка, дацэнт кафедры фізіялогіі раслін, кандыдат біялагічных навук.

Фота В. Шачака.

КЛОПАТЫ С Н Т

У ГЭТЫЯ ДНІ ў членаў студэнцкага навуковага таварыства філагічнага факультэта шмат спраў. Яны рыхтуюцца да навукавай канферэнцыі, якая адбудзецца 19 красавіка. Ужо разасланы запрашэнні, атрыманы заяўкі, тэзісы дакладаў з універсітэтаў Варонежа, Пярмі, Саратава, Рыгі.

Старшыня СНТ — Вікторыя Каўхута, студэнтка 3-га курса, ляснінскі стыпендыят. Яна добрасумленна выконвае грамадскія даручэнні, заўсёды падтрымлівае цікавую ініцыятыву. Добра працуе таксама Ала Кожынава і Каця Панакева, якія ўваходзяць у актыўны таварыства.

Т. ГАСЦІЛОВІЧ,
студэнтка факультэта
журналістыкі.

УВАГА: КОНКУРС!

Ваша слова, лектары

АРГАНІЗАЦЫЯ ТАВА-
РЫСТВА «Веды» універсі-
тэта налічвае звыш 1000 ча-
лавак. Яна адыгрывае вялі-
кую ролю ў прапагандзе ра-
шэнняў майскага і лістапа-
даўскага (1982 г.) Пленумаў
ЦК КПСС, Харчовай прагра-
мы СССР. За 1982 год па
прапагандзе майскага Плену-
ма было прачытана звыш
600 лекцый, лістападаўскага
Пленума — каля 100.

Адной з форм удасканален-
ня прапагандысцкай дзейнас-
ці з'яўляюцца агляды-кон-
курсы работы пярвічных ар-
ганізацый таварыства «Веды».
Зараз такі конкурс правод-
зіцца са студзеня 1983 да
студзеня 1984 года. Важней-
шая задача агляду — забя-
спечыць усебаковую прапаган-
ду і растлумачэнне рашэнняў
XXVI з'езда КПСС, майскага
і лістападаўскага (1982 г.)
Пленумаў ЦК КПСС, давесці
іх да свядомасці кожнага ча-
лавека, далейшае ўдаскана-
ленне форм і метадаў рабо-
ты ўсіх звенняў таварыства
«Веды», павышэнне іх ролі
ў ідэалагічным забеспячэнні
заданняў адзінаццатай пяці-
годкі.

Пры падвядзенні вынікаў
агляду-конкурсу будучы ўліч-
вацца:

— стан, якасць і эфектыў-
насць прапаганды ідэй і ра-

шэнняў XXVI з'езда КПСС,
майскага і лістападаўскага
(1982 г.) Пленумаў ЦК
КПСС, Харчовай праграмы
СССР;

— забеспячэнне ўсебаковай
прапаганды ўсіх састаўных
частак марксізму-ленінізму,
дасягненняў развітога са-
цыялізму, савецкага ладу
жыцця, паслядоўнай бараць-
бы СССР за мір, выкрыццё
ідэалагічных дыверсій імпе-
рыялізму супраць СССР і
краін сацыялізму;

— разнастайнасць форм і
метадаў прапаганды;

— актыўнасць членаў пярвіч-
най арганізацыі;

— ход і выкананне бягучых
і перспектывных планаў рабо-
ты з лектарскім саставам;

— стан работы па праслухоў-
ванню і рэцэнзаванню лек-
цый;

— стан афармлення неабход-
най дакументацыі і г. д.

Камісія пры праўленні та-
варыства «Веды» падвядзе
вынікі агляду-конкурсу ў
снежні 1983 года. Перамож-
цы будучы ўзнагароджаны Га-
наровымі граматамі і каш-
тоўнымі падарункамі.

Л. КЛЯУС,
адказны сакратар
арганізацыі
таварыства «Веды».

Фотаэцюд В. Шакава.

АД МАСАВАСЦІ — ДА МАЙСТЭРСТВА!

СПОРТ У ПАШАНЕ

ВОСЬ УЖО ДРУГІ год
юрыдычны факультэт утрым-
лівае перадавыя пазіцыі па
выніках універсітэцкай спар-
такіады. А па рэзультатах
спартыўнай работы за мінулы
год мы выйшлі пераможцамі
і ў агульнаўніверсітэцкім
аглядзе-конкурсе на лепшую
пастаноўку фізкультурна-ма-
савай работы і былі ўзнага-
роджаны пераходным Чырво-
ным сцягам рэктарата, парт-
кома, прафкома універсітэта.

На чале зборных каманд
факультэта знаходзяцца добра
вядомыя лідэры зборных ка-
манд універсітэта і рэспублі-
кі, абласных і рэспублікан-
скіх спартыўных таварыст-
ваў «Буравеснік». Гэта май-
стры спорту СССР па цяж-
кай атлетыцы Я. Кур'яныч,
В. Лабузаў, майстры спорту
СССР па барацьбе дзю-до
В. Матарас, У. Дуднік, май-
стры спорту СССР па вела-
спорту І. Крэсік, М. Герлоў-
скі, Я. Шопін, майстар спор-
ту СССР міжнароднага класа
па плаванию А. Яўсюк, кан-
дыдат у майстры спорту
СССР па лёгкай атлетыцы
І. Вараб'ёў і іншыя.

Добра працуе і спартыўнае
біро факультэта, якое ўзна-
чалывае М. Байкоўскі. Ход
спарборніцтваў пастаянна ад-
люстроўваецца ў насценных
фотагазетах, «маланках» і
спартыўных лістках, афарм-
ляюцца стэнды, кожны год
урачыста праходзяць факультэ-
цкія спартыўныя вечары.

Але было б няправільна
думаць, што ў нас няма праб-
лем з арганізацыяй фізкуль-
турна-масавай і спартыўнай
работы. Хацелася б, каб спа-
борніцтвы былі больш маса-
вымі, патрэбна таксама вы-
працаваць больш стабільную
сістэму падліку ачкоў пры
правядзенні спартакіады,
больш планаваці пры назна-
чэнні дзён правядзення спар-
тыўных спарборніцтваў.

Г. ГРЫНКЕВІЧ,
член партыйнага бюро
юрыдычнага факультэта,
адказны за спартыўна-
масавую работу.

ГЭТЫЯ СПАБОРНІЦТВЫ не-
звычайныя: на старт выйшлі
не толькі вопытныя арыенці-
роўшчыкі, але і навічкі, якія
разыграюць прызы ў чатырох
узроставых групках. Спартборні-
цвы разлічаны ў асноўным на
тое, каб больш прыцягнуць

бязная інфармацыя даецца на
дыстанцыі за 15 хвілін да стар-
ту.

У далейшым арыенціроў-
шчыкі змогуць прыняць удзел
у астатніх турах «Зялёнага
стадыёна-83»:

«ЗЯЛЁНЫ СТАДЫЁН-83»

моладзі і людзей старэйшага
узросту да рэгулярных за-
няткаў фізкультурай і спор-
там.

Тут дарэчы напамніць, што
кожны павінен мець пры сабе
запоўненую картку ўдзельні-
ка, узор якой атрымае на
старце, спартыўны касцюм,
компас і карандаш, абавязко-
ва даведку ад урача аб допу-
ску да спарборніцтваў.

Задача ўдзельнікаў — на
працягу кантрольнага часу
знайсці як мага больш кант-
рольных пунктаў (КП). Падра-

20 красавіка, Зялёны Луг-5;
27 красавіка, Зялёны Луг-6;
4 мая, Ждановічы (школа);
11 мая, Малое Сціклева
(кальцо тралейбуса № 3);

18 мая, прыпынак «Садовая»
электрычкі Барысаўскага на-
прамку;

25 мая, вёска Зацень.
Старт — з 16 гадзін 20 мі-
нут да 19 гадзін 30 мінут.

Чакаем вас на трасах ба-
дзёрасці і здароўя.

С. РЫЖАНКОЎ,
выкладчык кафедры фізвы-
хавання і спорту.
Фота С. Плыткевіча.

СПАБОРНІЦТВЫ СНАЙПЕРАЎ

БАГАТАЕ СПАРТЫЎНАЕ жыц-
цё універсітэта азнаменавалася
яшчэ адной важнай падзеяй—
прайшло першыноство па куля-
вой стральбе па праграме спар-
такіады.

Па традыцыі ў першы дзень
стралкі спарборнічалі ў прак-
тыкаванні МВ-1. Пяць студэн-
таў выканалі нарматывы II і III
разрадаў. Самым трапным быў
студэнт гістарычнага факультэ-
та П. Гарбуль. Яго вынік — 99
са 100 магчымых. Другое мес-
ца падзялілі адразу трое сту-
дэнтаў: па 98 ачкоў выбілі
А. Максімаў (журфак), А.
Стэльмах (гістфак) і В. Балтру-
шэвіч (юрфак).

Сярод жанчын перамагла І.
Навічок, студэнтка гістарычна-
га факультэта, якая выбіла 99
ачкоў. Другое месца — 94
ачкі — падзялілі А. Скобелева
і А. Корань, студэнткі біяла-
гічнага і хімічнага факультэтаў.
Трэцій была студэнтка меха-
ніка-матэматычнага факультэ-
та І. Корань. Яе вынік — 92 ач-

кі.

Сярод мужчын-пісталетчы-
каў у практыкаванні МП-1
мацнейшым быў М. Флексер
(гістфак) — 91 ачко. На другім
месцы — С. Лепцёнак (супра-
цоўнік фізічнага факультэта) —
89 ачкоў. Замыкае тройку В.
Лазовікаў (гістфак) — 88 ачкоў.

Жанчыны ў гэтым практыка-
ванні паказалі нізкія вынікі.
Студэнтцы ФПМ Г. Лазняк хапі-
ла 84 ачкоў, каб стаць першай.

Саме цікавае відовішча —
«малы стандарт» — МВ-7
(стральба з трох становішчаў:
лежачы, стоячы і з калена).
Першае месца заняў студэнт
журфака У. Бялоў з вынікам
274 з 300. Другім быў студэнт
першага курса біялагічнага фа-
культэта Д. Ганчароў — 270.
М. Януцёнак (гістфак) набраў
толькі 264 ачкі. У выніку —
трэцяе месца.

Сярод жанчын перамагла
кандыдат у майстры спорту Т.
Кальцова — 269 ачкоў. Другое
і трэцяе месцы занялі А. Га-

рэлікава (біяфак) — 255 і В.
Піменав — 248 (фізфак).

Пісталетны марафон — МП-4
выйграў У. Галябовіч, які вы-
ступаў за ФПМ. Яго вынік 277
ачкоў. Усяго тры ачкі прайграў
яму студэнт біялагічнага фа-
культэта В. Галавачанка. І. Шы-
пілаў (гістфак) набраў 271 ачко
і заняў трэцяе месца.

Сярод жанчын, як і думала-
ся, упэўненую перамогу атры-
мала майстар спорту А. Рэбры-
на (фізічны факультэт) — 285
ачкоў з 300. Другой была В.
Лесіна — 284 (ФПМ). Замыкае
тройку прызёраў А. Артунян
(мехмат). У яе 269 ачкоў.

У камандным заліку перамог
гістарычны факультэт. З выні-
кам 163 ачкі ён далёка адра-
ваўся ад астатніх. Зборная
фізфака набрала 140 ачкоў і
была другой. На трэцім месцы
каманда ФПМ — 137 ачкоў.

Астатнія месцы размеркава-
ліся наступным чынам:

4. Біяфак	— 133
5. Хімфак	— 132
6—7. Журфак	— 106
6—7. Мехмат	— 106
8. Факультэт ра- дыёфізікі і электронікі	— 97
9. Юрфак	— 94
10. Геафак	— 72
11. Філфак	— 67

У. ВІТАЛЬЕЎ.

БЕЛАРУСКИ
УНІВЕРСИТЕТ

Ордэна Працоўнага Чырвонага
Сцяга друкарня выдавецтва ЦК
КПБ.

14 красавіка 1983 г.
Зак. 714. АТ 04165.

220080, МІНСК-80, УНІВЕРСІ-
ТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧ-
НЫ КОРПУС, п. 3.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар
В. П. ВАРАБ'ЁЎ